
در قلمرو اندیشه
امام موسی صدر

۵

حدیث سحرگاهان

گفتارهای تفسیری امام موسی صدر

ترجمه
علیرضا محمودی
مهدی موسوی نژاد

مؤسسه فرهنگی-تحقیقاتی امام موسی صدر

IMAM MOUSSA SADR CULTURAL & RESEARCH INSTITUTE

تهران، ۱۳۹۰

سرشناسه	: صدر، موسی، ۱۳۰۷-
عنوان قراردادی	: احادیث السحر، فارسی
عنوان و نام پدیدآور	: حدیث سحرگاهان: گفتارهای تفسیری امام موسی صدر / ترجمه علیرضا محمودی، مهدی موسوی نژاد.
مشخصات نشر	: تهران: امام موسی صدر، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۵۱۵ ص.
فروست	: در قلمرو اندیشه امام موسی صدر: ۵.
شابک	: ۱۲۰۰۰۰ ریال: ۵-۰۷-۵۶۷۶-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: قیفا
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	: صدر، موسی، ۱۳۰۷ - - پیام‌ها و سخنرانی‌ها
موضوع	: تفاسیر شیعه - - قرن ۱۴
شناسه افزوده	: محمودی، علیرضا، ۱۳۵۹، مترجم
شناسه افزوده	: موسوی نژاد، مهدی، ۱۳۶۰ - مترجم
رده‌بندی کنگره	: BP۹۸/ص ۴۱ الف ۳۰۴۱-۱۳۹
رده‌بندی دیوین	: ۲۹۷/۱۷۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۳۳۶۵۴۲

مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امام موسی صدر
IMAM MOUSSA SADR CULTURAL & RESEARCH INSTITUTE

تهران، میدان هفت تیر، بالاتر از مسجد الجواد، کوچه شریعتی،

پلاک ۱۰، طبقه اول ۸۸۴۹۴۱۶۲

www.imamsadr.ir

در قلمرو اندیشه امام موسی صدر-۵

حدیث سحرگاهان

گفتارهای تفسیری امام موسی صدر

ترجمه علیرضا محمودی و مهدی موسوی نژاد

چاپ اول: ۱۳۹۰

چاپ و صحافی: کاوا

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

شابک: ۵-۰۷-۵۶۷۶-۶۰۰-۹۷۸

همه حقوق محفوظ است.

بها: ۱۲۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱۱	سخن ناشر
۱۳	قرآن معجزه جاودان
۳۷	داستان آفرینش انسان
۴۳	ایمان به غیب - ۱
۴۷	ایمان به غیب - ۲
۵۱	نماز - ۱
۵۵	نماز - ۲
۵۹	دروغ و کفر
۶۵	نفاق
۷۳	آفرینش آسمان و زمین
۷۷	پیکار در راه حق
۸۳	نور و ظلمات
۸۹	انفاق - ۱
۹۳	انفاق - ۲
۹۷	انفاق - ۳
۱۰۳	انفاق - ۴
۱۰۹	مفهوم معاد

۱۱۵	مالکیت
۱۲۱	غیبت
۱۲۷	رسالت الہی - ۱
۱۳۳	رسالت الہی - ۲
۱۳۷	حلال و حرام
۱۴۳	زندگی و مرگ - ۱
۱۴۹	زندگی و مرگ - ۲
۱۵۵	شعیب پیامبر و قوم او
۱۶۳	ضرورت خمس
۱۶۹	حرج و مشمولان آن
۱۷۳	واقعه حنین
۱۷۹	آفرینش
۱۸۵	مفہوم قصہ در قرآن
۱۹۱	علم
۱۹۷	اسراء - ۱
۲۰۳	اسراء - ۲
۲۰۹	اسراء - ۳
۲۱۵	اسراء - ۴
۲۱۹	اسراء - ۵
۲۲۵	موسی و خضر
۲۳۳	پیامبران
۲۳۹	اہل ایمان
۲۴۵	انسان و دعوت الہی

۲۵۱	دعا
۲۵۷	آزمایش الهی - ۱
۲۶۱	آزمایش الهی - ۲
۲۶۷	مجادله با اهل کتاب
۲۷۳	همبستگی با حق
۲۷۷	قضیه زید - ۱
۲۸۳	قضیه زید - ۲
۲۹۱	تسیح و تنزیه
۲۹۵	روز حساب
۲۹۹	هدایت و گمراهی
۳۰۵	رسالت الهی - ۳
۳۱۱	مفهوم شب قدر
۳۱۷	نعمت‌های خداوندی - ۱
۳۲۱	نعمت‌های خداوندی - ۲
۳۲۵	نعمت‌های خداوندی - ۳
۳۲۹	جهان‌بینی
۳۳۳	معرفت خداوند
۳۳۷	اولیاء الله - ۱
۳۴۳	اولیاء الله - ۲
۳۴۹	شناخت مرگ

سور قصار

۳۵۵	ضحی و انشراح
۳۶۱	شب قدر

۳۶۷	قارعه
۳۷۵	عصر - ۱
۳۸۱	عصر - ۲
۳۸۵	عصر - ۳
۳۹۱	عصر - ۴
۳۹۵	ہُمَہ
۴۰۱	فیل - ۱
۴۰۵	فیل - ۲
۴۰۹	قریش
۴۱۳	فیل و قریش
۴۱۷	ماعون - ۱
۴۲۱	ماعون - ۲
۴۲۵	ماعون - ۳
۴۲۹	کوثر - ۱
۴۳۳	کوثر - ۲
۴۳۷	کافرون - ۱
۴۴۱	کافرون - ۲
۴۴۹	نصر - ۱
۴۵۳	نصر - ۲
۴۵۹	مد - ۱
۴۶۳	مد - ۲
۴۶۹	فلق - ۱
۴۷۳	فلق - ۲

۴۷۷		فلق - ۳
۴۸۱		فلق و ناس
۴۸۵		ناس - ۱
۴۹۱		ناس - ۲
۴۹۵		ناس - ۳
۵۰۳		نمایه موضوعی

سخن ناشر

قرآن برای زندگی است. اندیشمندان مسلمان در طول تاریخ تمدن اسلامی سعی کرده‌اند از این اقیانوس بیکران حقایقی را صید کنند که بر معرفت بشری بیفزاید. کلام خداوند بی‌انتهاست و لذا تلاش بشر برای کشف و فهم حقایق قرآنی هیچ‌گاه به پایان نمی‌رسد و هیچ‌گاه حجاب کامل از چهره قرآن برگرفته نخواهد شد.

کتابی که در دست شماست، گفتارهای تفسیری است که امام موسی صدر در سحرگاهان ماه مبارک رمضان در رادیو لبنان بیان کرده است. با توجه به اینکه این سخنرانی‌ها در آخرین سال‌های حضور امام موسی صدر در لبنان ایراد شده است، به نوعی عصاره اندیشه و فکر امام موسی صدر در زمینه‌های مختلف و انعکاس و خلاصه معرفت وجودی امام صدر است.

اگر بخواهیم جوهر تفسیر قرآنی امام موسی صدر را با عبارتی بیان کنیم که جامع باشد، بهترین عبارت «تفسیر انسانی» یا «تفسیر زندگی» است.

طرفه آنکه اگر اندکی هوشمندی به خرج دهیم می‌توانیم عمق اندیشه دینی و مبانی رفتار و عمل امام موسی صدر را از طریق همین تفاسیر گفتاری بشناسیم.

حدیث سحرگاهان دومین جلد از مجموعه گفتارهای تفسیری امام موسی صدر است که برای نخستین بار به فارسی منتشر می‌شود. این جلد شامل دو بخش است: نخست، تفسیر آیات برگزیده‌ای از سوره‌های بلند قرآن کریم که تلاش شده است حتی‌الامکان به صورت موضوعی تقسیم‌بندی شود و دوم، تفسیر برخی از سوره‌های قصار قرآن کریم. این کتاب ترجمه کتاب احادیث السحر است که در سال ۱۹۹۹ در بیروت منتشر شده است و افزون بر مطالب آن کتاب، حدود بیست بخش از متون نویافته نیز در این کتاب گنجانده شده است.

متن این تفسیرها از نوارهای صوتی پیاده شده است و با نسخه‌های متعددی که به مرور زمان به دست آمده، تکمیل شده و تطبیق داده شده است. با این حال، بخش‌هایی کوتاه از سخنان امام موسی صدر در این نوارهای صوتی مفهومی نبوده یا جاف‌تادگی داشته که در متن کتاب با علامت [...] مشخص شده است.

لازم است از زحمات بی‌دریغ استاد گرانقدر جناب آقای موسی اسوار که همواره در کار ترجمه و ویرایش آثار امام موسی صدر از راهنمایی‌هایشان بهره برده‌ایم، قدردارنی و تشکر کنیم.

ذکر این نکته نیز لازم است که ترجمه آیات قرآن کریم، در سراسر این کتاب از ترجمه استاد عبدالمحمد آیتی نقل شده است.